

PARENTESEN

september 2023 nr 6

www.pargas.spfpension.fi

Foto: Gunnel Jansson, fotoklubben

HÖST

Höstens förebyggande signaler har redan länge funnits omkring oss. Men värmen i luften har hållits kvar och oviljan att släppa sommaren och gå in i en förändring gör att människan hänger kvar i tiden som egentligen redan har passerat. - Vi har faktiskt nått hösten nu.

Vår förening, Pargasiterna, har kört i gång med verksamheten sedan en tid tillbaka. Vi har många hobbygrupper, faktiskt femton stycken (se dem uppräknade i Parentesen), och de flesta har nu höst-sammankallat medlemmarna, bokat tider och platser. Jag har redan aktivt deltagit i fyra gruppers sammankomster och det är med stort engagemang man igen träffas och utbyter nyheter från sommaren samt bara ”sätter igång” igen.

Det finns möjligheter att samla en grupp personer som har någon hobby, som **DU** tycker att är trevlig, samt bilda en ny hobbygrupp. Ta kontakt med föreningens styrelse. Vi hjälper gärna till med arrangemangen. Varje hobbygrupp har möjlighet att motivera och anhålla om ett bidrag på 200 € för sina hobbyträffar.

Några hobbygrupper var aktiva hela sommaren.

Sommaren bjöd även på några större träffar. Pargasdagarna i juni deltog Pargas svenska pensionärer i med ett eget ”marknadsstånd”. Sommarsamlingen i Åboland gick av stapeln i Åbo i augusti. Programmet var mycket lyckat

med lunch i Åbo Slott, utfärder enligt eget val till olika delar av Åbo och sedan en reunion i Ämbetshuset med avslutande kaffe och blåbärstårta. Det var ca 190 åbolänningar som hade mött upp och det blev många glada möten mellan deltagarna.

Resor har under åren varit en stabil stomme i föreningens verksamhet. Efter pandemin har paletten blivit helt annorlunda. Trots att researrangörerna har kommit med goda uppslag och planerat innehållsrika resor har få resor fått tillräckligt många deltagare - så man har blivit tvungen att inhibera dem. Är resorna **alltför dyra**? Allting har ju blivit dyrare.

För att få ner kostnader till ett minimum kommer vi att arrangera lokala guidningar i Pargas (till ringa kostnad). Skärgårdsguiderna har lovat arrangera program bara för oss – hoppas dessa kan locka till gemensamma upplevelser.

Sedan försöker vi med en teaterresa till ÅST i oktober och så deltar vi i den åboländska Lillajulskryssningen i november. Möter medlemmarna upp till dem?

Ett Åboländskt samarbete med researrangemang har även aktiverats. Via SPF Åboland kan vi delta i andra pensionärsföreningars i Åboland resor. Bekanta er med dem via nätet.

*Allt gott inför hösten
önskar er Gunnel*

Pargasdagarna

Det är redan ett tag sedan Pargas dagarna gick av stapeln, närmare bestämt 9-10 juni 2023. En kort tillbakablick är dock befogad då vi pensionärer hade gjort en rejäl satsning på oss själva.

Vi ville synliggöra pensionärerna i Pargas verksamhet och då är nog Pargasdagarna ett forum som når ut till många invånare. Vi hade blivit tilldelade en plats vid Ahonenska hörnet – i händelsernas centrum! Vädret var på vår sida, solen sken om än det var smått kyligt i luften. Det såg ut att bli en lyckad tillställning – och det blev det!

Det torgstånd vi fått låna av Gamla Malmens invånarförening, gjorde det möjligt för föreningen att levandegöra sina aktiviteter. På standet kunde vi hitta allt från bouleklot, böcker, bridgekort till trädgårdsplantor, som våra hobbygrupper hade med sig för att presentera sin verksamhet.

Åboradion var på plats från fredag morgon för att bevaka dagarna. Här passade Gunnel på att göra en puff för pensionärerna och framförallt om våra aktiviteter!

Under dagarna två presenterade följande hobbygrupper sig och sin verksamhet: Stavgångarna, Boule, Bridge, Trädgårdsgruppen, IT, Resor, Parentesen, Litterära salongen, Bowling, Pratglada, Hembygdskunskap, Motion samt Fotografering och Vattengymnastik. Nämnas bör att trädgårdsgruppens ca hundra plantor lockade många att köpa lotter. Man kunde välja nyttoväxter och sommarblommor. Under deras två timmars pass var det stundom trångt vid standet.

Här invid presenterar sig Hembygdskunskap och Motion.

Inför dagarna hade vi bildat en dedikerad grupp som hade som uppgift att sammanställa en flyer, dvs en broschyr med syftet att värva nya medlemmar till verksamheten.

I broschyren presenteras Pargas svenska pensionärer kort. Vi berättar om våra aktiviteter och ger även den nya medlemmen en möjlighet att själv starta nya hobbygrupper.

Tanken är att broschyren skall finnas tillgänglig på t.ex. Seniorpunkten och på vår hemsida!

I samband med Pargasdagarna flyttades också vår postlåda från Brankis till Seniorpunkten. Detta för att göra kommunikationen mer tillgänglig även för dem som inte är vana med datorer.

Pargas svenska pensionärer har KIVA i Pargas

Vår förening, med drygt 450 medlemmar, är aktiv på många olika områden. Våra hobbygrupper är lika populära som våra föreläsningar.

Vi träffas i Brankis den tredje onsdagen i månaden. Programmet är varierande med föredrag, informationssnuttar, kåserier etc.

Kom med och känn gemenskapen och njut av att lära känna nya personer.

Våra aktiviteter

Motion är viktig för seniorer. Våra stavgångare har kombinerat nytta med nöje - bygdens historia presenteras under promenaden.

Har du fallenhet för bridge, litteratur eller annars bara är snacksalig så kan vi erbjuda dig intressanta stunder.

Är du bekymrad över din datakunskap? Vår IT grupp stöder och hjälper dig med datorproblem i vardagen.

Du får gärna starta en egen hobbygrupp inom något område som ligger dig varmt om hjärtat.

Vår gratistidning "Parentesen" utkommer till månadsstraffen. Har du skrivklåda, är du intresserad av att kåsera, berätta om intressanta händelser eller av redaktionsarbete ta då kontakt!

Resor hör pensionärlivet till. Våra "Hemliga resor" i Finland har varit omåttligt populära. Att turista i närmiljön är även något vi vurmar för.

Har vi väckt din nyfikenhet? Hur blir du medlem?

Du kan anmäla dig genom att skicka mejl på adressen: pargassvenskaspension@gmail.com eller genom att fylla i den elektroniska blanketten på vår hemsida, www.pargas.spfpension.fi.

Känner du dig osäker så lotsar vi i styrelsen gärna in dig i verksamheten och gemenskapen.

Medlemsavgiften är 20 € och då får du delta i all den erbjudna verksamheten.

Ytterligare får du riksförbundets tidning God Tid och möjlighet att delta i pensionärernas regionala och riksomfattande verksamhet.

Hobbygr

Boccia/Boule

Bowling, Sep

Golf, Johan Nyberg

Vattengympa, Solveig Nurme

Stavgång, Rainer Wahtera

Hembygdskunskap, Gunnel Jansson

Släktforskning, Gustav Sundström

Encore, musikgrupp, Maria Simberg-Sörensen

Da Capo, musikgrupp, Maria Simberg-Sörensen

De pratglada, diskussionsgrupp, Marianne Saanila

Litterära salongen, Stina Engholm-Collander

Bridge, Per Österman

Fotografering, Lorenz Michael

Fågelskådning, Marcus Duncker

IT, Kurt B Landström

Trädgårdsgruppen, Asta Lindholm

Parentesen, Pia Rantanen

Resor, Clara Kronqvist-Sundström

Motionsgruppen, Carita Karlsson

Tusen tack till alla som ställde upp vid Pargasdagarna, till alla hobbygrupper som ställde upp vid vårt stånd och till alla som medverkade till att flyern kom till.

Text: Pia Rantanen

Minnesböcker – vart tog de vägen

För mer än 30 år (1987) sedan gav Åbolands Kulturråd r.f. ut en bok om minnesverser. Verserna var nedtecknade av Elvi Nurmi i Pargas. Boken är fullspäckad med verser och ger en bild av vilken typ av verser man använde sig av för att bli ihågkommen hos en vän eller för att ge ord på vägen ut i ett lyckligt liv.

Minnesböckernas historia är intressant. Förr i tiden användes så kallade stamböcker. Böckerna var en sed hos högre klassen, dvs kungar och hovmän, kyrkomän, lärda och hantverkare. Det sägs att minnesalbumen först användes av tyska adeln, som hade vanan att byta bilder på släktvapen med varandra. En rent manlig sed. Rangordningen i stamboken var viktig. Längst fram skrev kungar, furstar friherrar och annan adel. Släktingar skrev även fram i boken. Man skulle alltså reservera tomma sidor för kommande behov! Stamböckerna spreds till studenterna som använde dem som ett slags omvänd gästbok under sina studieresor ute i Europa. Stamböckerna kom sålunda att fungera som rekommendationsbrev. De visade på en rekommendabel person! Den äldsta bevarade finländska stamboken är från 1660-talet. Boken tillhörde en viss svärdsmästare Anders Sund och visar på den tidens resande och uppehållsorter. På 1700-talet minskade pojkarnas intresse för stamböcker och de ändrade form. Man kom att ha flera böcker beroende på målgrupp. En för högre ståndspersoner, en för vänner och en för kvinnor. Det skulle ta ända till slutet av 1700-talet innan stamböckerna fick ett uppsving bland högreståndsfröknar. Det var nu som minnesböckerna blev till den form vi i dag känner dem. Minnesböckerna kom att bli omåttligt populära i och med flickornas ökade möjlighet till skolgång i medlet av 1800-talet. Det blev viktigt att beskriva vänskapsband och att pryda sidorna.

I början av 1900-talet var det flickorna som i stort förvaldade minnesböckerna. Idag då vi

skriver 2023 har minnesböckerna så gott som försvunnit eller gett vika för ”mina vänner böcker” och s.k. ”slambooks” ute på nätet. Här bygger man själv upp en bok baserad på allvarliga, tankeväckande och skojiga frågor till motparten i motsats till mina vänner böckerna där frågorna är färdigt ställda!

Pojkarnas minnesalbum finns det mycket lite skrivet om även om de förekom speciellt under krigen av naturliga skäl. Man visste inte vad framtiden förde med sig och ville kanske ha ett minne av sina kamrater.

Militäralbumen, som användes under pojkarnas militärtid, var inte strikta minnesalbum. De innehöll viktig information för beväringstiden, allt från gradbeteckningar till beviljandet av permission. I den skrevs ner upplevelser från militärtiden, t.ex. visor, dikter, ritningar av flickor, vitsar, karikatyrer och andra skämt. Ett återkommande tema var även framtiden i det civila.

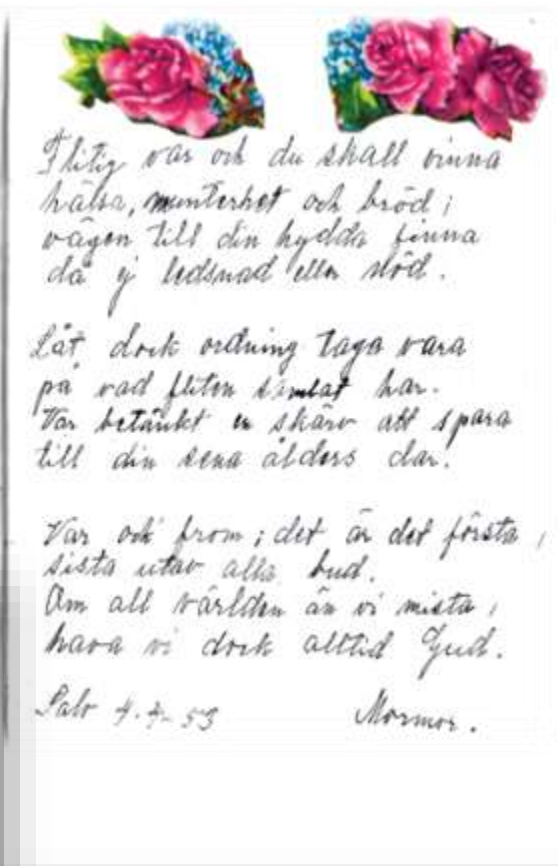
Hembygdsgruppen diskuterade minnesböcker och verser i april 2023. Flera minnesböcker har nu skannats för arkivering hos Pargas Hembygdsförening, se bild på föregående sida. Minnesböckerna är kära och mycket privata och eftersom de använts flitigt är de ofta i mycket dåligt skick och verserna knappt läsbara. Bland minnesböckerna fanns album från slutet av 1800-talet till medlet av 1900-talet. Typiskt för de äldsta är att de ofta saknar bilder, teckningar kan dock förekomma. En unik minnesbok från folkhögskoletiden fanns även med.

De äldsta minnesböckerna är, även om de är i dåligt skick, prydligt skrivna. Skribenten har varit mån om att göra sitt yttersta vad gäller prydlighet och rättskrivning. De senare minnesböckerna karakteriseras av att vänner har skrivit i relativt ung ålder, vilket naturligtvis syns både i stavning och prydlighet. Det oaktat förmedlar böckerna känslor som än idag är värdefulla för ägaren.

Vilken typ av verser skrevs i minnesböckerna?

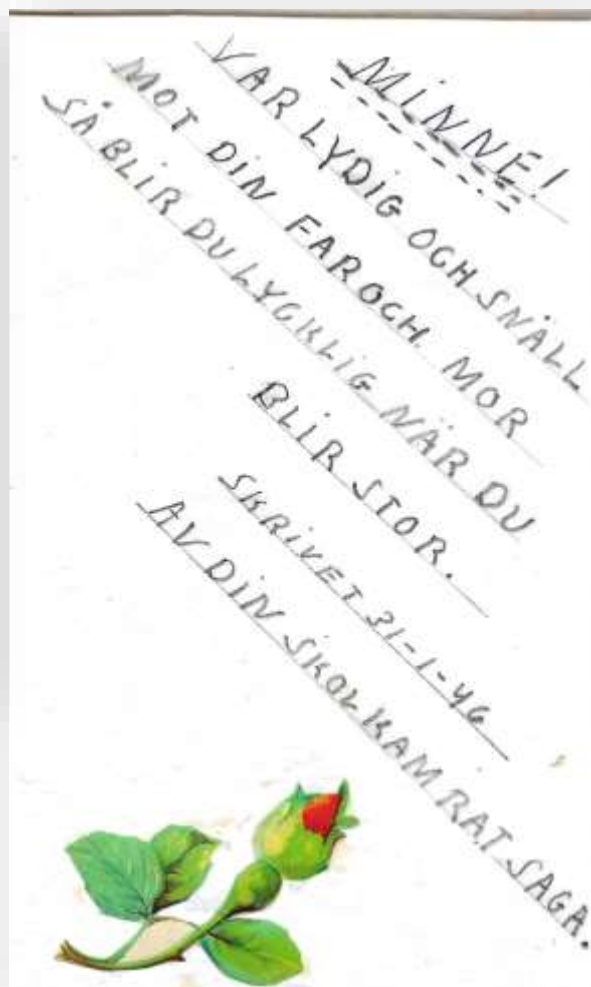
Versernas andemening har ändrat under årens lopp. Från att ha varit bibliska och förmanande/moraliska och uppmuntrande till att handla mer om vänskap, kärlek och humor. Ofta skrev den äldre generationen allvarsamma förmaningar till döttrarna medan vännerna kunde skriva om så gott som allt. Det var inte populärt att skriva en vers som redan fanns i minnesboken. Nedan ses ett plock av det som samlades in i Hembygdsgruppen.

Den äldre generationens uppmuntran till barnet:

Verser till vänner var mer lättsinniga och humoristiska.

Man kunde önska vännen ett lyckligt liv, uppmana vännen att vara dygdig genom att ge levnadsråd eller helt enkelt omhulda den sanna vänskapen.

Minne!

Tiden ilar, flyr som vinden,
Spinnet som en dröm.
Därför älska barn med rosenkind,
Gått på livets ström!
Älska Herren Gud!
Älska pliktens bud!
Vänner älska, städse lycklig
Här då vandrar du.

Av din skolkamrat
Rachel H.

Minne!
Ej min mening
är att skriva
något utmärkt
eller bra,
dock
en gåva
vill jag giva
nämnet
mitt om
du
vill
ha.

Av Elsa Karlsson. Den 16/4 1928.

”Blomsterspråket” har funnits med ända sedan adelsdamerna tog över minnesböckerna. Finns med än idag så som i nedanstående vers – den har hållit sig i över hundra år:

Minne.
 Jag tänkte plocka blommor,
 Och binda dig en kran,
 Men jorden var så frusen,
 Att inga blommor fanns.
 Din vän Linnea Johansson
 1916/17

Minne!
 Låt min lilla vers få bli
 Lik en stjärna i det bli
 Sen vill jag av hjärtat ge
 Endast fyra rader smi.
 Pargas den 7. mars 1910.
 Av din vän Birgitta M.

Den vackra minnesboken

De äldsta minnesböckerna är skrivna med kalligrafisk stil och versen sitter inuti den färdigtryckta girlangramningen. Kanske man hittar en pressad blomma eller en hårlock som pryder versen. De är helt enkelt små konstverk.

Småningom ändrade böckerna karaktär till att bara innehålla tomma sidor. Bilderna, främst glansbilder, fick skribenten själv klistra in! Stora glansbilder på änglar och blomsterkorgar var eftertraktade. Stort tack till Hembygdsgruppen som bistått med materialet!

Text: Pia Rantanen

Ref: Ekrem Carola, Lev lycklig glöm ej mej! : minnesböckernas historia, 2002.

De allra populäraste verserna i minnesböckerna

Var flitig som en myra
så får du ingen fyra.

Sköt väl om din docka och läs i din bok
så blir du med tiden förståndig och klok.

Bliv en liten stråle på vår mörka jord
hälsa dem du möter med ett vänligt ord.

Lär dig livets stora gåta
Älska glömma och förlåta.

Ej min mening är att giva
något utmärkt eller bra.

Helt enkelt vill jag skriva
namnet mitt om du vill ha.

Vandra varsamt ibland vänner
ty det ofta händer här
att du ej en enda känner
fast de dina vänner är.

Å har du pojkar i flera dussin
Alla söta som goda russin
Tro inte alla som för dig buga
Ty söta gossar kan också ljuga.

Måtte i din levnadssoppa
Lyckans klimpar alltid hoppa

Låt mig sitta i ditt minne
på en liten, liten pinne
Och när pinnen blivit för kort
trillar jag ur minnet bort.

Var hastig att förlåta
och sen att felan se
och gråt med dem som gråta
och le med dem som le.

Rosorna vissna och marmorn bryts
men aldrig de band som av vänskapen knyts.

Var glad som sparven kvittrar
också en mulen dag.
Ont lynne allt förbittrar
men glädje ger behag.

Till minne vill jag giva
en liten önskan blott
att lycklig du må bliva
i koja eller slott

Var hemmets solsken
du och sjung
liksom en fågel
fri och ung.
Tänk någon gång i tiden lång
då detta blad du skåda
Hur mången gång i lek och sång
vi hade roligt båda.

När du som 60-70 år
uti din byrålåda går
så tänk på (namn) token
som skrev i minnesboken.

Keden

Jag fick min farmors guldked då jag var tonåring. Farmor dog 1952 och jag fick den åtskilliga år senare. Den är ingen speciell ked. Den går just och jämt att dra över huvudet och den har en lustig liten ”träns” som kan glida längs keden. Den har jag burit varje dag sedan dess. Det har bara blivit så.

Härom veckan var jag till det stora sjukhuset norröver. Jag hade glömt att lämna keden hemma så jag gömde den djupast in i handväskan utan att ha tid att sätta den i ett fack med dragkedja. Jag kom hem, gick till en hobbygrupp i Pargas, for tillbaka till en annan avdelning i det stora sjukhuset och kom slutligen hem på eftermiddagen.

- Skulle ta fram keden ur handväskan. Ingen ked där! Tömde väskan, allt ut, mellan fodret och väskan? Ta fram saxen, klipp sönder fodret. Ingen ked!!

- Ring till ÅUCS, klockan är 17, fredag eftermiddag. Centralen svarar, jag förklarar, medkänsla. Samtalet förenas till vaktmästaren.

En lugn manlig stämman svarar, han låter intresserad. Han säger att han kan på kvällen sträcka sin rond just till det röntgenrum där jag varit. Han frågar hur keden ser ut, han är på riktigt engagerad. Det känns bra att någon delar mitt bekymmer.

- Jag går ännu till bilen. Handväskan låg visst i baksätet: bänkarna är svarta, allt är svart. Ingenting finns här att hitta. Men handväskan låg kanske på andra förarsätet också något tag? Jag söker missmodigt; jag har för länge sedan gett upp hoppet att någonsin återse keden. Hela bilens inredning är svart, så innerligt svart. Jag tänder telefonens ficklampa och kryper ner under framsätet --- glimmade det till?? Ficklampa slocknar då jag försöker vända den. Handen trevar: någonting halt når mina fingrar! Jag ser ingenting men det kalla och hala glider in under framsätets golvskena. Nu varken ser eller känner jag någonting mera.

Jag får liv i ficklampan och skuffar sätet så långt bakåt det går...

DÅR är någonting: keden!

Hur har den kommit hit? Mellan framsätet och tvärbalken i bilen?

Lättnad, glädje, tacksamhet oändlig känsla. Jag ringer vaktmästaren, han som var intresserad. Jag berättar att jag hittade keden och var den var. ”Just det”, sa han, ”där brukar man hitta bankkort, klockor och andra dyrbarheter, mellan sätet och växelspaken”. ”Tack för samtalet, nu kan jag sova i natt” – **sa han!** Det var en person som på riktigt delat min oro och känsla av hopplöshet. Underbart

Det finns småsaker man är fäst vid, inte vill mista fastän man vet att de inte är betydelsefulla eller värdefulla för någon annan. Livet fäster sig vid små hullingar och ger dem större betydelse än andra kan ana. Några ord av medkänsla och intresse bär fram glädje för både givare och emot tagare! Små, små ord av vänlighet sagda varje dag

Gunnel Jansson

Vad hände sen?

På pensionärernas februariträff blev vi informerade om en kurs som snart skulle börja, den var gratis och öppen för alla; serieteckning med läraren Siiri. En kurs i serieteckning intresserade mig verkligen inte det minsta. Bordskamraterna försökte peppa mig på olika vis och det slutade med att jag skrev mitt namn på listan som intresserad.

Den 1 mars fick jag ett e-postmeddelande om kursstart som skulle hållas i Ankarhuset tisdagen den 7 mars. Redan i infobrevet stod det, att vi hade möjlighet att ge ut en egen tidning med serier som vi själva skapat. Innehållet i serierna kunde handla om ens eget liv eller något annat ämne som intresserade.

Jag svarade Siiri så här: *Hej Siiri! Jag kommer med mest av nyfikenhet och för att utmana mig själv med något utanför boxen. Serier läser jag aldrig, förstår dem sällan. Min syster brukade förr påpeka att det fattas en del i min allmänbildning då jag inte har läst Kalle Anka. Jag försökte rätta till saken i 30-årsåldern och köpte en Kalle Anka men blev inte klokare för det.*

Samma med film. Andra tittar på en film i tio minuter och kan berätta hur den slutar men fastän jag sett hela filmen uppstår ändå frågor, varför sade den så eller gjorde så och så.

Kläder och inredning kan jag däremot lägga mera märke till. Vad gäller konst har jag gått kurser i Vedic Art och några experimenterande konstkurser. Jag förväntar mig inget konkret resultat av denna kurs men är nyfiken, avslutade jag min hälsning till Siiri.

Siiri svarade mycket pedagogiskt att min bakgrund var utmärkt för serieteckning och ingen skada skedd fastän seriernas värld inte ännu hade öppnat sig för mig - Kalle Anka är inte för alla, tröstade hon mig.

Nåväl, vi samlades i Ankarhuset vid Sundet där mamma gått i skola. På den tiden talade

man om Forssens skola och då jag var ung talade vi om Lilla Malms skola. Vi var fem personer i pensionsåldern som kom till kursstarten, fyra damer och en herreman.

Plötsligt dök ett minne upp. Jag hade varit här tidigare, för 64 år sedan, 1959 på våren, på skolmognadstest. Det jag kommer ihåg var att vi skulle lösa olika uppgifter. Endast en kommer jag ihåg, resten har fallit i glömska. Det gällde att rita flaggan på flaggstången som stod på en gård med ett hus där det kom rök ur skorstenen. Jag visste inte hur jag skulle rita flaggan, till höger eller vänster om stängen? Senare talade vi om uppgiften med min kompis och hon hade direkt förstått att flaggan naturligtvis skulle blåsa åt samma håll som röken kom ur skorstenen. Just den här bilden har fastnat i barndomsvännernas minne också.

SERIETECKNING
ANKARHUSET
2023

En vän berättade att hon hade så många fel i testet att hon måste göra om det och inte blev det bättre sedan heller. Hon uppmanades att vänta ett år med sin skolstart men det tyckte inte hennes mamma. Flickan är 7 år och hon skall börja skolan, sa mamman och så fick det bli.

Två år efter mitt skolmognadstest slopades det för gott. De som var födda år 1954 fick börja skolan utan test. Tur att man inte förstod innebörden, det vill säga att man faktiskt kunde ha missat skolstarten med ett år om man missat flera av uppgifterna.

Nyligen talade jag om den här bilden med min syster och hon visste berätta att vår kusin hade råkat ut för samma bild då hen sökte till

psykologutbildningen. Hen trodde att här måste det ligga en hund begravnen och hen ritade medvetet flaggan åt fel håll. Vår kusin tror ännu i denna dag att det var därför hen missade psykologistudierna.

Min serieteckning ovan visar situationen våren 1959 och 64 år senare, våren 2023, GÖR OM GÖR RÄTT!

Pargas 2.5. 2023 Barbro Laurén

Frillsjal, Tröstesjal, Fjärilsvingar

När det blir höst och vinden viner i knutarna kan det vara skönt att svepa in axlarna i en värmande sjal. Barbro Laurén har delat med sig av sina mönster till alla er som är förtjusta i att sticka.

Stickor nr 3 ½ (gärna rundsticka)

Garn: Novita Kajastus eller restgarn, ca. 85 - 100g

Lägg upp 260 m och sticka rätstickning 6 cm.

Därefter stickas maskorna ihop 2 och 2 förutom de tre yttersta i början och slutet av varvet som stickas enskilt.

Fortsätt sticka rätstickning ytterligare 6 - 7 cm med dessa.

Därefter lägger man upp nya maskor, 22 m i var sida. Sticka rätstickning över alla maskor ca. 3 cm. Maska av alla maskor, tag ej av garnet.

Virka fasta maskor runt arbetet, kan uteslutas på avmaskningsvarvet. Som dekoration kan man sticka ett eller två hålvarv.

Hålvarv: 2 m ihop, omslag, 2 m ihop omslag ... med början från avigsidan.

Följande varv stickas alla maskor rätt.

Formning: Skölj arbetet i vatten med tillsats av några droppar schampo eller flytande tvål. Låt torka plant på en handduk.

Bild: Frillsjalen här med Barbros faster Vesta Mattsson, 92 år som modell.

HÄNDELSEKALENDER Hösten 2023

Gravgården och dess hemligheter onsdagen den 27.9. kl 10.00.

Träff vid klockstapeln. En promenad genom gravgården i Pargas med berättelser om dem, som funnit sin sista viloplats där. Promenaden tar ca 1,5 timmar och den erbjuds av Skärgårdsguidernas Paola Fraboni. Meddela om du är intresserad av lunch till självkostnad så bokar vi bord.

Seniorföreläsning 25.10.2023 kl 13.00 -15.00 på Bryggan i stadshuset.

Anna och Anna - två starka kvinnor med höga ideal men fötterna på jorden

Pia Heikkilä, ÅU-journalist och författare i Åbo, har gett ut två biografier som båda handlar om en Anna - Anna Bäckström (1875-1942) i Åbo och Anna Bondestam (1907-1995) i Jakobstad.

"Pargasfestivalen **I barockens labyrinter** arrangeras i år 26-29.10. Tjuvstart sker söndagen den **15.10** då redaktören, **FM Hedvig Långbacka** föreläser under rubriken **"Helt barockt! – En introduktion till 1600-talets moderna musik"** på Tennby gård. Föredraget hålls på svenska kl. 14. Biljetterna på 10€ inkluderar lätt traktering. Mera information: www.parbarock.fi"

Årets Musikal, Something Rotten

Fredagen den 27.10.23 kl. 19.00 på Åbo svenska teater.

Gruppbiljetten kostar 61,50€/pers. Bussresan estimerad till 15€ per person tillkommer. Anmälan gärna så snart som möjligt, senast den 29.09.23. Sista betalningsdag 15.10.23. Referens nummer 2710233

Gemensam åboländsk lillajulkryssning från Åbo.

Tisdagen 21.11 – onsdagen 22.11.2023.

Mera om kostnader, programmet och anmälningar senare.

Seniorföreläsning 22.11.2023 kl 13.00-15.00 på Bryggan i stadshuset.

I samhällets utkanter

Alla människor omfattas inte av välfärdssamhället. Utanför står sådana som inte fick hjälp att hitta sin plats och sådana som aldrig fått rätt att leva som andra. Bland dem finns växthusarbetare, papperslösa och andra skyddslösa. Bland annat om dem berättar journalisten **Jeanette Björkqvist**.

RESOR: Anmälningar görs på vår hemsida under resor, men kan även göras under månadsmötet till Clara Kronqvist-Sundström, telefon 040-8671948 e-post: kronqvistclara@gmail.com eller Pia Rantanen, tel: 0400-948013, e-post b.rantanen@gmail.com

Anmälan är bindande och vi är tvungna att ta ut resans pris om du avbokar efter sista anmälningdag. Resan betalas in på föreningens resekonto FI21 6601 0010 0803 07.

Använd resans/aktivitetens referensnummer för igenkänning.

Om inte annat meddelas startar bussen alltid från busstationen och kör Kalkvägen. Meddela var du stiger på och om eventuella matrestriktioner.

SENIORFÖRELÄSNINGARNA: Förhandsanmälan görs till Kombis kansli, tfn 0400 852 596, eller via kombi.pargas.fi. Avgiften 5 € betalas vid dörren.

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2023		
Ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Skattmästare, vice ordförande	Annica Forssell forssell.annica@gmail.com	050 553 02 95
Sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Vice sekreterare	Johanna Bondas johanna.bondas@parnet.fi	050 534 91 77
Vice skattmästare	Kurt Lundström kb.lundstrom@gmail.com	050 041 31 62
Övriga ledamöter	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Carl-Gustav Nygårdas carlgustav.nygardas@gmail.com	040 507 14 61
	Pia Rantanen b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
Funktionärer		
Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Johanna Bondas	(se ovan)
Teknikansvarig	Carl-Gustav Nygårdas	(se ovan)
Klippboken	Mikael Reuter	(se ovan)
Parentesens redaktion	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
Parentesens ombrytning	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Webbansvarig/Webbredaktör	carlgustav.nygardas@gmail.com	
IKT kontaktperson	Kurt Lundström	(se ovan)
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström	(se nedan)
Resegruppen	Clara Kronqvist-Sundström, ordf. kronqvistclara@gmail.com	040 867 19 48 0400 94 80 13
	Pia Rantanen, b.rantanen@gmail.com	0400 94 80 13
SPF Åbolands styrelse	Gunnel Jansson, vice ordförande	(se ovan)
Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren Kurt Lindroos 0500 59 40 45, Margareta Blomqvist 040 720 40 96 <i>margareta.blomqvist@granvik.fi</i> eller via webben.		
Medlemmar i äldrerådet: Widar Nyberg (ordf) <i>widde.nyberg@netti.fi</i> , Johan Nyberg <i>johan.nyberg@parnet.fi</i> , Christina Ahlsund <i>cahlsund@parnet.fi</i> , Inger Karlsson (suppleant)		

HOBBYGRUPPER			
Boule, IT, konst, musik och trädgård enligt separata kallelser från gruppledarna			
Boccia/Boule	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo, Encore	Maria Simberg Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
De Pratglada	Pia Rantanen	0400 94 80 13	m.b.rantanen@gmail.com
Fotogrupp	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
Golf	Johan Nyberg	040 195 48 48	johan.nyberg@parnet.fi
Hembygds-kunskap	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
IT-grupperna	Kurt Lundström	050 041 31 62	kb.lundstrom@gmail.com
Litterära salongen	Stina Engblom- Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi.
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Asta Lindholm	040 575 3120	lindastae@gmail.com
Vattengymna	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
Släktforskargruppen träffas i allmänhet udda veckor i Seniorpunkten tisdagar kl. 14			
Fotogruppen träffas varannan tisdag i Seniorpunkten kl. 17. Se närmare på hemsidan.			
Diskussionsgruppen jämna tisdagar i månaden kl. 14:15-15:45 i Seniorpunkten.			
Följ med hemsidans. www.pargas.sfpension.fi händelsekalender eller föreningens Facebooksida <i>Pargas svenska pensionärer</i>. Många grupper informerar där om aktuella händelser.			

Programgrupperna och gruppledarna för PSP:s månadsträffar

1.	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2.	Mårten Malmlund	0400 71 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3.	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4.	Ulla Nordlund	040 524 8214	nordlund.ulla@gmail.com
	Bertel Nordlund	0400 52 64 52	bertel.nordlund@gmail.com
5.	Saknar ledare		
6.	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
7.	Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
	Arvo Björkroth	044 564 93 51	arvobjorkroth@yahoo.com
8.	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9.	Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
	Margareta Westman	040 588 05 98	
10.	Saknar ledare		

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Stina Engblom-Colliander, Karl-Gustav Laurén och Kurt-Erik Långbacka.

Sommaren vi minns med fotoklubbens bilder

Barbro Laurén

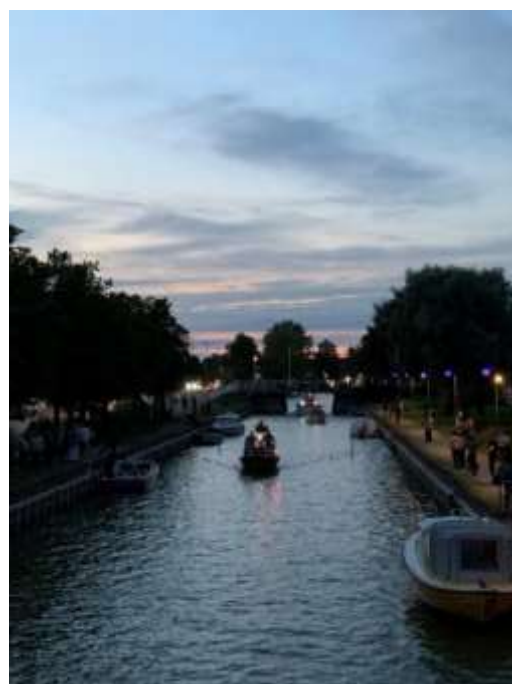
Björn Lindholm

Ulla-Maj Lubchow

Gun Nordin

Gunnel Jansson

OBS! Aktuellt material till Parentesen, t.ex. ändringar i grupp sammansättning eller kontaktpersoner, måste vara redaktionen tillhanda **senast en vecka** före månadsträffen för att hinna med. Även annat material i form av hågkomster, bilder eller teckningar tas gärna emot av redaktionen med samma förbehåll.

Exemplar av Parentesen kan avhämtas på Booklet, Strandvägen 16 A och de större matbutikerna på malmen.